

APPDA- Lisboa . coordinator

Partners: Autismo Burgos . Autism-Europe .
Autistik Hungarian Autistic Society
University of Leipzig, Slovenia Institute of ASD

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme
Grundtvig Accompanying Measures

New Bridges to Autism

Pripomočki za vseživljenjsko učenje oseb z avtizmom

Delavnice: delo z glino, delo z usnjem, slikanje, umetnost, glasba, šport

PRINCIPI

1. ".....Združeni narodi se v Splošni deklaraciji človekovih pravic in v Mednarodni konvenciji o človekovih pravicah zavzemajo za to, da ima vsak človek vse pravice in svoboščine brez kakršnekoli razlike" (Konvencija OZN, Preambola (b) 2007)
2. "Poudarjen je pomen glavnih tem prizadetosti, kot integralnemu delu pomembnih strategij trajnega razvoja, (Konvencija OZN, Preambola (g) 2007)
3. "Prepoznavanje potreb za promocijo in zaščito človekovih pravic vseh oseb s prizadetostmi, med njimi tudi tistimi, ki potrebujejo bolj intenzivno podporo," (Konvencija OZN, Preambola (j) 2007)
4. "Spoštovanje razlik in sprejetje prizadetosti kot del človeške raznolikosti in humanosti" (Konvencija OZN, Člen 3 – splošni principi 8d9, 2007)
5. "Prepoznavanje raznolikosti oseb s prizadetostmi" (Konvencija OZN, Preambola (i), 2007)
6. "Spoštovanje dostojanstva, posameznikove avtonomije skupaj s svobodo o odločanju in neodvisnosti oseb." (Konvencija OZN, Člen 3- Splošni principi (a), 2007).
7. V Evropski socialni listini (revidirana 1996) je v členu 15 določena pravica do neodvisnosti, socialnega vključevanja in sodelovanja ter sodelovanja v življenju skupnosti, kar implicira potrebo, da se osebam s prizadetostmi zagotovi vodenje, izobraževanje in poklicno izobraževanje.
Člen 17 določa "poln razvoj njihove osebnosti ter njihovih fizičnih in umskih kapacitet". Za to je potrebno zagotoviti in vzdrževati dovolj pravih pripomočkov in podpore za namen učenja.
8. Učenci s spektroavtističnimi motnjami (SAM) potrebujejo specifične načine in strategije izobraževanja in Svet Evrope priporoča državam članicam, da zagotovijo njihove pravice na področju izobraževanja (Svet Evrope – Odbor strokovnjakov za izobraževanje in vključevanje otrok s SAM, 2006).

NAČELO

Eden od principov Konvencije OZN na področju pravic oseb s prizadetostmi (2007) je njihovo polno in učinkovito sodelovanje ter vključevanje v družbo.

Pravica do vseživljenjskega učenja odraslih oseb z avtizmom mora biti spoštovana. Družba mora zagotoviti izvedbo dobrih praks na tem področju.

1. Projekt *New Bridges to Autism*

Cilji projekta *Grundvig Accompanying Measures New Bridges to Autism* (2008) so:

- dvigovati zavest o potrebah po vseživljenjskem učenju odraslih oseb z avtizmom in njihovih družin;
- pritegniti lokalne, regionalne, nacionalne in mednarodne organizacije za boljše vključevanje oseb z avtizmom in njihovih družin;
- uporabiti inovativne metode učenja in poučevanja za izvedbo aktivnosti v ne-formalnem okolju za ljudi na splošno;

Rezultati Grundvig tematskega seminarja *Bridges to Autism* (2006), Poročilo o vseživljenjskih potrebah po izobraževanju odraslih z avtizmom, članih njihovih družin in učnega osebja v evropskih državah, poudarjajo pomen izbire za osebe z avtizmom na področju aktivnosti vseživljenjskega učenja: računalništvo, umetnost in obrt, šport in glasba.

Z namenom, da bi izvedli aktivnosti, s katerimi bi zadostili tem potrebam, smo v projektu *New Bridges to Autism* izdelali materiale za učenje in poučevanje v ne-formalnih okoliščinah in prilagojene različnim kulturam držav, ki so sodelovale pri projektu. Partnerji na projektu bodo razširili metodologije in primere dobrih praks na področju vseživljenjskega učenja odraslih z avtizmom po vsej Evropi.

Pripomočki za delavnice za delo z glino, usnjem, za slikanje, glasbo in šport so eden od rezultatov partnerstva na projektu *New Bridges to Autism*.

2. Značilnosti oseb s spektroavtističnimi motnjami (SAM)

Oseba s SAM je kot vsak drug otrok, mladostnik ali odrasel, vendar ima primanjkljaje na treh področjih:

a) kakovostni primanjkljaj na področju recipročne socialne interakcije

Če oseba z avtizmom uživa v aktivnostih, ki jih razvija, je bolj verjetno, da bo vstopala v socialno interakcijo s svojimi vrstniki.

b) kakovostni primanjkljaj na področju besedne in nebesedne komunikacije in imaginacije

Osebe s SAM so lahko kreativne na svoj način. Lahko uporabljajo alternativne načine komunikacije. Aktivnosti na področju umetnosti so lahko najboljši način za komunikacijo. Delo v skupini krepi tudi socialno interakcijo in komunikacijo.

c) pomembno zoženje aktivnosti in interesov

Izbrane delavnice zadostijo potrebam in interesom oseb s SAM. Glede na poročilo Grundvig tematskega seminarja, so umetnost, informacijska tehnologija, glasba in šport prednostne teme za vseživljenjske aktivnosti odraslih z avtizmom.

PROJECT NUMBER – 135790 – LLP-1-2007-1-PT-GRUNDTVIG-GAM

This project has been founded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible to any use which may be made of the information contained therein.